

IMIONA ZACHODNIOCHRZEŚCIJAŃSKIE I SCHODNIOCHRZEŚCIJAŃSKIE W TOPONIMII ZIEMI LWÓWSKIEJ I HALICKIEJ

Анна Чапля,
доктор габлітований, ад'юнкт,
Люблінський католицький університет імені Яна-Павла II

Топонімія Львівської та Галицької землі, маючи християнське підґрунтя, складається з присвійних і патронімічних назв. Сюди відносимо власні назви осіб християнського походження, адаптовані згідно з різними українськими та польськими мовними принципами, або ж імена, які не вживаються в Польщі чи в Україні.

Згідно з таким підходом, у статті виділяємо дві групи назв. Перша група пов'язана з назвами, які мають українські риси, друга – з топонімами з польськими рисами (остання на теренах згадуваних земель має яскравий вияв, починаючи з др. пол. XIV ст.). Як приклад, констатується наявність топонімів цього типу у Львівській землі, як-от: Беньківці (Рогатинський р-н, XV ст.), Якубів (Долинський р-н, XVI ст.), Янів (Яворівський р-н, XV ст.), Геленків (Козівський р-н, XVI ст.), Йосипівка (Зборівський р-н, XIX ст.), Якубівка (Городенківський р-н, XVI ст.), Янів > Долина (Теребовлянський р-н, XV ст.), Матеушівка (Бучацький р-н, XIX ст.), Щепанів (Козівський р-н, XVI ст.).

Це можна протиставити з номенклатурою з українськими мовними рисами. Такими можуть бути антропоніми, що мають такий самий корінь, як і західнохристиянські, але є окремими з фонетичного та морфологічного погляду (Іван – Ян), або винятково чи переважно вживані на українському ґрунті (Василь, Денис, Артем, Пантелеймон та ін.). Прикладом є підтвердження наявності названих імен у Львівській землі: Артасів (Городоцький р-н, XIV ст.), Дмитрівці (Пустомитівський р-н, XIV ст.), Горпин (Кам'янецький р-н, XIV ст.), Костенів (Перемишлянський р-н, XVI ст.), Никоновичі (Пустомитівський р-н, XV ст.), Дем'янів (Галицький р-н, XVI ст.), Гарасимів (Тлумацький р-н, XV ст.), Гаврилівка (Надвірнянський р-н, XVI ст.), Іванівка (Підволочиський р-н, XVI ст.), Матеївці (Коломийський р-н, XV ст.), Насташине (Галицький р-н, XV ст.), Панасівка (Підволочиський р-н, XVI ст.).

У статті звертаю увагу на стратиграфію, хронологію і частотність побутування як одних, так і інших антропонімів.

Ключові слова: християнські імена, польсько-українське пограниччя, топонімія.

Anna Czapla. Western Christian and Eastern Christian Names in the Toponymy of the Lviv and Halych Lands. *Toponymy of the Lviv and Halych Lands based on Christian foundations concerns possessive and patronymic names. These are personal names of Christian origin adapted according to different Ukrainian and Polish language principles, or names not used in Poland or Ukraine. In this way we distinguish two groups of names here. The first one is associated with names with Ukrainian characteristics, and the second with toponyms with Polish characteristics. The second group has been clearly manifested in the area of the discussed territories since the second half of the 14th century. For example, the presence of the following toponyms of this kind in the Lviv Land is found: Bieńkowce, roh., the 15th century; Jakubów, dol., 16th; Janów, jaw., 15th; Helenków, koz., 16th; Józefówka, zb., 19th and Halych Land: Jakubówka, hor., 16th; Janów > Dołyna, trem., 15th; Mateuszówka, bucz., 19th; Szczepanów, koz., 16th. These can be confronted with the Ukrainian language nomenclature. They can be anthroponyms derived from the same trunk as Western Christian, but distinct phonetically and morphologically (Ivan - Jan) or only or mostly used on Ukrainian soil (Vasyl, Denis, Artemej, Pantalej, etc.). For example, the following names have been found in the Lviv Land: Artasów, gród., the 14th century; Dmytrowice, pust., 14th; Horpin, kam., 14th; Kosteniów, przem., 16th; Nikonowice, pust., 15th and in the Halych Land: Demianów, hal., 16th; Harasymów, thum., 15th; Hawryłówka, nadw., 16th; Iwanówka, podw., 16th; Matyjowce, kol., 15th; Nastaszczyn, hal., 15th; Panasówka, podw., 16th.*

In the article I pay attention to the stratigraphy, chronology and frequency of occurrence of both groups of names.

Key words: Christian names, Polish-Russian borderland, toponymy

Wstęp. Imię chrześcijańskie nadawane jest przez osobę upoważnioną do tego mocą sprawowanej funkcji o charakterze religijnym. Wprowadzenie imion chrześcijańskich do antroponimii staropolskiej i staroruskiej wiąże się z wejściem tych terenów pod wpływ kultury chrześcijańskiej, tj. z rokiem chrztu

Mieszka I w 966 roku oraz Włodzimierza w 989 roku. Są to imiona osób czczonych w chrześcijaństwie, wprowadzone do kalendarza liturgicznego, imię pierwszego człowieka – *Adam*, imiona patriarchów Starego Testamentu – *Abraham*, *Izaak*, sędziów – *Samson*, królów Izraela i Judei, proroków, aniołów – *Rafał*, oraz inne, tj. z Nowego Testamentu, imiona apostołów i ewangelistów – *Jan*, *Jakub*, uczniów i wyznawców Chrystusa – *Dionizy*, męczenników i świętych – *Aleksander*, *Florian*, *Szczepan* (Polskie, 1998: 97-113).

Prezentacja materiału. Imiona chrześcijańskie były różnie adaptowane w Polsce i na Rusi, np. pol. *Jan* – rus. *Ivan*, pol. *Bazyli* – rus. *Vasyl*. Na tej podstawie możemy orzekać o ruskości czy polskości nazw powstałych na ich podstawie. Wśród nazw dzierżawczych i patronimicznych z obszaru ziemi lwowskiej i halickiej ich osnową były następujące imiona: ukr. *Афанасій* > *Панас* // *Опанас* (Skrypnyk, 1986: 87), pol. *Atanazy* (Malec, 1994: 297), z gr. ‘nieśmiertelność’ (Słownik, 1995: 9): *Panasówka*, zb., ZL, XIX; *Panasówka*, podw., ZH, XVI; ukr. *Анастасій* // *Анастасъ* (Skulina, 1974: 147), pol. *Anastazy* (Malec, 1994: 185), z gr. ‘wskrzeszenie’ (Słownik, 1995: 8): *Nastasów*, tar., ZH, XVI; *Nastaszczyn*, hal., ZH, XV; pol. *Bartłomiej* (Malec, 1994: 195), ukr. *Барфоломію* (Skrypnyk, 1986: 45), z gr. ‘syn Tolmaja’ (Słownik, 1995: 17): *Berteszów* < *Bartoszów*, żyd., ZL, XV; pol. *Baltazar* (Malec, 1994: 192), ukr. *Валтасар*, z hebr. ‘niech Bel zachowa króla’ (Słownik, 1995: 17): *Basiówka*, pust., ZL, XV, *Podorożne* < *Balicze Podróżne* < *Balicze*, str., ZL, XVI; pol. *Bieniedykt* (Malec, 1994: 197), ukr. *Венедикт* (Skrypnyk, 1986: 46), z łac. ‘dobrze mówię’ (Słownik, 1995: 20): *Bieniów*, zł., ZL, XV, *Bieńkowce*, roh., ZL, XV; *Bieniawa*, trem., ZH, XVIII; pol. *Bonifacy* (Malec, 1994: 201), ukr. *Боніфатій* (Skrypnyk, 1986: 49), z łac. ‘dobra wróżba’ (Słownik, 1995: 23): *Boniszyn*, zł., ZL, XV; ukr. *Ходор* // *Федір* (Skrypnyk, 1986: 202), pol. *Teodor* (Malec, 1994: 185), z hebr. ‘dar Boga’ (Słownik, 1995: 126): *Choderkowce*, żyd., ZL, XV, *Chodorów*, żyd., ZL, XV; *Chodaczków* > *Chodaczków Mały*, tar., ZH, XV; *Chodaczków* > *Chodaczków Mały*, tar., ZH, XIX; *Chodaczków Wielki*, koz., ZH, XVIII; *Chodków*, nadw., ZH, XV; zag. oraz od pol. *Teodor*: *Tudorów*, hus., ZH, XV; ukr. *Хома* (Skrypnyk, 1986: 108), pol. *Tomasz* (Malec, 1994: 332), z łac. ‘bliźniak’ (Słownik, 1995: 128): *Chomczyn*, kos., ZH, XVI; *Chomiakówka*, iw., ZH, XVI; *Chomiakówka*, śniat., ZH, XV; ukr. kres. *Чурило* < strus. *Кюрила* (Skulina, 1974: 184), pol. *Cyryl* (Słownik, 1965-87, t. 1: 393), z gr. ‘pan, władca’ (Słownik, 1995: 27): *Cuniów*, gród., ZL, XV; ukr. *Данило* Hr t. 4, s. 551, pol. *Daniel* (Malec, 1994: 206), z hebr. ‘Bóg jest sędzią’ (Słownik, 1995: 28): *Danilcze*, roh., ZL, XVI, *Danilowce*, zb., ZL, XVI; ukr. *Дем'ян* (Skrypnyk, 1986: 55),

pol. *Damian* (Malec, 1994: 205), z łac. ‘od im. *Damius*’ (Słownik, 1995: 28): *Demianów*, hal., ZH, XVI; ukr. *Денис* ((Грінченко, 1909: 551), pol. *Dionizy* (Malec, 1994: 209), z gr. ‘poświęcony Dionizosowi’ (Słownik, 1995: 31): *Denysów*, koz., ZH, XVIII; ukr. *Гаврило* (Skrypnyk, 1986: 50), pol. *Gabryjel* (Malec, 1994: 221 z hebr. ‘wojownik Boga’ (Słownik, 1995: 44): *Hawrylak*, tłum., ZH, XVI; *Hawryłów Kamień*, koł., ZH, XV, zag.; *Hawryłówka*, nadw., ZH, XVI; ukr. *Грегор* (Грінченко, 1909: 551) // *Григорій*, pol. *Grzegorz* (Słownik, 1965-87, t. 2: 315), z gr. ‘gorliwy, czuwający’ (Słownik, 1995: 49): *Hrehorów*, roh., ZL, XIV, *Hryniów*, pust., ZL, XVI; *Hrehorów*, mon., ZH, XV; *Hrycówka*, trem., ZH, XVI; *Hryniowce*, tłum., ZH, XV; *Hryniowce*, tłum., ZH, XV; *Hryniówka*, boh., ZH, XVI; ukr. *Іван* (Грінченко, 1909: 561), pol. *Jan* (Słownik, 1965-87, t.2: 403), z hebr. ‘Jahwe jest łaskawy’ (Słownik, 1995: 59): *Iwaczów*, zb., ZL, XIX; *Iwanowce*, ZL, żyd., XVI; *Iwanikówka*, boh., ZH, XVI; *Iwanowce*, koł., ZH, XV; *Iwanówka*, podw., ZH, XVI; *Iwanówka*, trem., ZH, XVI; *Perediwanie*, hor., ZH, XVI; oraz pol. *Jan*: *Borki Janowskie*, nest., ZL, XV, *Janczyn*, przm., ZL, XV, *Janów*, jaw., ZL, XV, *Janówka*, dol., ZL, XVI; *Janów* > *Dołyna*, trem., ZH, XV; *Janówka* > *Pidhorodne*, tar., ZH, XVI; oraz pol. *Han*, *Hanacz* < niem. *Johan*: *Hanaczów*, przm., ZL, XIV, *Hanaczówka*, przm., ZL, XVI; *Haniów*, koł., ZH, XIX; *Hanowce*, hal., ZH, XV; *Hanuszowce*, hal., ZH, XV; *Hańkowce*, śniat., XVI; ukr. *Ігнатій* (Skrypnyk, 1986: 63), pol. *Ignacy* (Malec, 1994: 237), z łac. ‘ogień’ (Słownik, 1995: 55): *Hinowice*, brz., ZL, XV; ukr. *Ісаак* (Skrypnyk, 1986: 65), pol. *Izak* (Malec, 1994: 239), z hebr. ‘Bóg się uśmiechnął’ (Słownik, 1995: 56): *Isaków*, tłum., ZH, XV; pol. *Izidor* (Malec, 1994: 239), ukr. *Ісїда* // *Cudip* (Skrypnyk, 1986: 99), z gr. ‘dar oraz imię greckiej bogini’ (Słownik, 1995: 57): *Izidorówka*, żyd., ZL, XIX; ukr. *Яким* (Skulina, 1974: 170), pol. *Joachim* (Malec, 1994: 253), z hebr. ‘Bóg wzmacni’ (Słownik, 1995: 64): *Jakimczyce*, gród., ZL, XV, *Jakimów*, kam., ZL, XV; ukr. *Яків* (Skrypnyk, 1986: 111): *Jakiwka*, tłum., ZH, XX; oraz pol. *Jakub* (Malec, 1994: 240), z hebr. ‘którego Bóg ochrania’ (Słownik, 1995: 57): *Jakubów*, dol., ZL, XVI; *Jakubówka*, hor., ZH, XVI; ukr. *Єлезар* (Skrypnyk, 1986: 59), (pol. *Ele(j)azar*) (Malec, 1994: 211), z hebr. ‘Bóg jest pomocą’ (Słownik, 1995: 32): *Jelechowice*, zł., ZL, XV; ukr. *Йосун* (Грінченко, 1909: 553): *Juseptycze*, str., ZL, XV; *Iszczyków*, koz., ZH, XV; *Juzówka* > *Josypiwka*, koz., ZH, XVIII; oraz pol. *Józef* (Słownik, 1965-87, t. 2: 495), z hebr. ‘niech Bóg dorzuci’ (Słownik, 1995: 103): *Józefówka*, zb., ZL, XIX; *Józefówka* < *Święty Józef*, koł., ZH, XX; *Józefówka* < *Święty Józef*, koł., ZH, przed XX; *Józefówka*, roh., ZH, XX; *Józefówka*, koz., ZH, XX; ukr. *Юрій* (Skrypnyk, 1986: 109), pol. *Jerzy* (Malec, 1994: 251), z gr. ‘rolnik’ (Słownik,

1995: 63): *Juszkowce*, żyd., ZL, XV; *Juszkowice* < *Jastkowice*, zł., ZL, XVI; *Jurkówka*, iw., ZH, XVI; *Jurowce*, koł., ZH, XV, zag.; ukr. **Лев** (Skrypnyk, 1986: 7): *Lwów*, pust., ZL, XIII; *Lewentowa*, mon., ZH, XX; oraz pol. **Leon** (Malec, 1994: 270), z gr. 'lew' (Słownik, 1995: 78): *Leontyn*, brz., ZH, XX; ukr. **Мартин** (Skrypnyk, 1986: 75), pol. *Marcin* (Malec, 1994: 279) z łac. 'od im. greckiego boga Marsa' (Słownik, 1995: 86): *Martynów Nowy*, roh., ZH, XVI; *Martynów Stary*, hal., ZH, XV; *Martyniówka*, bucz., ZH, XX; ukr. **Мамію** (Skulina, 1974, t. 2.: 193), pol. *Maciej* (Malec, 1994: 274), z hebr. 'dar Jahwe' (Słownik, 1995: 81): *Mycie* < *Matyjów*, roh., ZL, XV; *Matyjowce*, koł., ZH, XV; oraz pol. **Mateusz** (Malec, 1994: 274): *Mateusówka*, bucz., ZH, XIX; ukr. **Мефод** (Skrypnyk, 1986: 76), pol. *Metody* (Malec, 1994: 283, z gr. 'badanie, metoda, poznanie' (Słownik, 1995: 91): *Meteniów*, zb., ZL, XVI; ukr. **Михайло // Микита** (Skrypnyk, 1986: 79), pol. *Michał* (Malec, 1994: 21), z hebr. 'któż jest jak Bóg' (Słownik, 1995: 91): *Michońcyce // Dmytrze*, pust., ZL, XV; *Mykietyńce*, kos., ZH, XIV; *Mykietyńce*, iw., ZH, XVI; ukr. **Моїсєй** (Skrypnyk, 1986: 80), pol. *Mojżesz* (Malec, 1994: 293), z hebr. 'dziecię nowonarodzone' (Słownik, 1995: 95): *Moniłówka*, zb., ZL, XVI; ukr. **Охрім** (Грінченко, 1909: 558), pol. *Ochrym* (Słownik, 1995: 98), z gr. 'dech, życie, umysł' (Słownik, 1995: 99): *Chreniów*, kam., ZL, XIV; *Ochrymowce*, koł., ZH, XVI, zag.; ukr. **Олександр**, pol. *Aleksander* (Malec, 1994: 181), z gr. 'odganiać' (Słownik, 1995: 6): *Olenczyce*, ZH, XV, zag.; *Szaniów*, pust., ZL, XV; oraz ukr. **Шкіндер** < tur.: *Szkindyriwka*, brz., ZH, XX; ukr. **Остафій // Євстафій, Остап** (Skrypnyk, 1986: 87), pol. *Eustachiusz, Eustachy* (Malec, 1994: 191), z gr. 'dobrze i kłós zboża' (Słownik, 1995: 16): *Ostaszowce*, zb., ZL, XVI; *Ostapie*, podw., ZH, XVI; *Ostapkowce*, hor., ZH, XIV; ukr. **Петро** (Skrypnyk, 1986: 91), pol. *Piotr* (Malec, 1994: 306), z gr. 'skała' (Słownik, 1995: 107): *Pietrycze*, busk., ZL, XV; *Petranka*, roż., ZH, XVI; *Petryków*, tar., ZH, XV; *Petryłów*, tłum., ZH, XV; ukr. **Пилип** (Skrypnyk, 1986: 91), pol. *Filip* (Malec, 1994: 306), z gr. 'kochany koń' (Słownik, 1995: 39): *Pilipy*, koł., ZH, XVI; ukr. **Радієун, Родіон** (Skrypnyk, 1986: 94), pol. *Herodion: Reniów* < *Roniów*, zb., ZL, XVI; ukr. **Рафайл** (Skrypnyk, 1986: 94), pol. *Rafał* (Malec, 1994: 315), z hebr. 'którego Bóg uzdrawia' (Słownik, 1995: 114): *Rafajłowa*, nadw., ZH, XVI; ukr. **Савелій** (Skrypnyk, 1986: 96), pol. *Szawel* (Malec, 1994: 325), z hebr. 'pożądany, uproszony' (Słownik, 1995: 122): *Sawatuski*, mon., ZH, XVIII; ukr. **Семен** (Skulina, 1974: 215), pol. *Szymon* (Słownik, 1965-87, t. 5: 25), z hebr. 'Bóg wysłuchał' (Słownik, 1995: 123): *Siemianówka*, pust., ZL, XV; *Semenów*, trem., ZH, XV; *Semenówka*, hor., ZH, XVI; *Seńkiwśke*, wierch., ZH, XX; *Siemakowce*, hor.,

ZH, XV; *Siemakowce*, koł., ZH, XV; *Siemakowce*, czort., ZH, XVI; *Siemakowce*, hor., ZH, XVI, zag.; *Siemikowce*, hal., ZH, XV; *Siemikowce*, trem., ZH, XV; ukr. **Стенан** (Skrypnyk, 1986: 100), pol. *Stefan* (Malec, 1994: 325), z gr. 'wieniec' (Słownik, 1995: s. 122): *Stepaniwka*, kał., ZH, XX; oraz pol. **Stefan: Stefaniwka**, roh., ZH, XX; też w wersji pol. **Szczepan: Szczpanów**, koz., ZH, XVI; ukr. **Улян, Улян** (Грінченко, 1909: 561), pol. *Julian* (Malec, 1994: 256), z łac. 'od im. Julius' (Słownik, 1995: s. 66]: *Hulków*, przm., ZL, XV; ukr. **Василій** (Грінченко, 1909, t. 4: 549), pol. *Bazyli* (Słownik, 1965-87: t. 1: 112), z gr. 'król' (Słownik, 1995: s. 20): *Wasiuczyn*, roh., ZL, XV; *Wasyłów*, hal., ZH, XIII; ukr. **Відо**, pol. *Gwido* (Malec, 1994: 216), z stwniem. 'daleki' (Słownik, 1995: s. 50): *Widynów*, śniat., ZH, XIV; pol. **Wiktor** (Słownik, 1965-87, t. 6: 93) (> ukr. **Віктор** (Skrypnyk, 1986: 47), z łac. im. *Victor* (Słownik, 1995: 136): *Wiktorówka*, koz., ZL, XIX; *Wiktorów Dolny* < *Wiktorów*, hal., ZH, XVI; *Wiktorów Dolny* < *Wiktorów*, hal., ZH, XVI; *Wiktorów Górny*, hal., ZH, XIX.

Jako podstawy nazw miejscowości mniejszą popularnością cieszą się na omawianym terenie imiona żeńskie, tj. ukr. **Агрипина** > **Горпина** (Skrypnyk, 1986: 131), pol. *Agryfina*, z łac. im. *Agrippa* (Malec, 1994: 365): *Horpin*, kam., ZL, XIV; pol. **Helena**, z gr. 'blask, jasność' (Słownik, 1995: 51): *Helenków*, koz., ZL, XVI; oraz ukr. **Олена** (Skrypnyk, 1986: 169): *Olenczyce*, pust., ZL, XV; *Oleniówka* < *Eleonorówka*, hus., ZH, XX; ukr. **Ємілія**, pol. *Emilia* (Malec, 1994: 359), z łac. 'współzawodnik, rywal' (Słownik, 1995: 34): *Jemeliwka*, hus., ZH, XX; ukr. **Катерина** (Skrypnyk, 1986: 146), pol. *Katarzyna* (Słownik, 1965-87, t. 2: 561), z gr. 'nieskalana' (Słownik, 1995: 70). Imię Katarzyna należy do najpopularniejszych imion w XV wieku w ziemi halickiej i lwowskiej (Szulowska, 1992: 27): *Katerynice*, mikoł., ZL, XV; ukr. **Орина** (Skrypnyk, 1986: 171), pol. *Irena*, z łac. 'pokój' (Malec, 1994: 366): *Oryszkowce*, żyd., ZL, XVII; ukr. **Полагія** > **Пелажія** (Skrypnyk, 1986: 173), pol. *Pelagia* (Malec, 1994: 381), z gr. 'morski' (Słownik, 1995: 110): *Palahicze*, tłum., ZH, XIII; ukr. **Тетяна** (Skrypnyk, 1986: 184), pol. *Tacyjana*, z łac. od im. *Tatianus* (Słownik, 1995: 125): *Tetylkowce*, br., ZL, XVIII; ukr. **Варвара**, pol. *Barbara*, z gr. 'obcy' (Słownik, 1995: 18): *Warwaryńce*, trem., ZH, XV.

Imiona w Polsce nieużywane, wyraźnie wschodniochrześcijańskie są podstawami nazw dzierzawczych i patronimicznych: **Андроник** (Skrypnyk, 1986: 39), z gr. 'mąż, człowiek' (Słownik, 1995: 9): *Dworiszcze Droniowskie*, boh., XV, ZH, zag.; **Артем** (Skrypnyk, 1986: 41), z gr. 'należący do bogini A.' (Słownik, 1995: 14): *Artasów*, gród., ZL, XIV; *Artyszczów*, mikoł., ZL, XVI; **Борис** (Skrypnyk, 1986: 43), z bułg. 'mały' (Skrypnyk,

1986: 43): *Borusów* < *Borysów*, żyd., ZL, XV; *Демид*, z gr. 'religijny, opiekujący się' (Skrypnyk, 1986: 55): *Demidów*, żyd., ZL, XVI; *Димитр* // *Дмитро* (Skrypnyk, 1986: 56), z gr. od im. bogini (Słownik, 1995: 31): *Dmytrze*, pust., ZL, XV, *Dmytrowice*, pust., ZL, XIV, *Kamionka Strumiłowa* < *Dymoszyn*, kam., ZL, XV; *Mitulín*, zł., ZL, XV; *Mytko* // *Dmytrze*, pust., ZL, XV; *Demycze*, śniat., ZH, XVI; ukr. *Гарасим* (Słownik, 1995: 50) > pol. *Gerasim* (Malec, 1994: 75), z gr. 'dar zaszczytny, przywilej' (Słownik, 1995: 45): *Geszoniowce*, śniat., ZH, XV, zag.; *Harasymów*, tłum., ZH, XV; *Глеб* > *Гліб* (Skrypnyk, 1986: 52), z stnord. *Gudleifr* (Słownik, 1995: 47): *Chlebowice Świrskie* < *Hlebowice*, pust., ZL, XV; *Chlebowice Wielkie* < *Hlebowice*, przm., ZL, XV; *Lecówka*, roz., ZL, XVI; *Chlebiczyn* > *Chlebiczyn Leśny*, koł., ZH, XV; *Chlebiczyn* > *Chlebiczyn Polny*, śniat., ZH, XVI; *Chlebówka*, boh., ZH, XVI; *Hlibów*, hus., ZH, XV; *Йосафат*, z hebr. 'Bóg osądzi' (Skrypnyk, 1986: 65): *Fatowce*, koł., ZH, XVI; ukr. *Константи́н* (Грінченко, 1909: 553) > pol. *Konstanty*, z gr. 'stały, silnie stojący' (Słownik, 1995: 73): *Kosteniów*, przm., ZL, XVI; *Konstantynówka*, tar., ZH, XIX; *Konstantynówka*, hor., ZH, XIV. Imię to jest w Polsce rzadko spotykane, a bardzo popularne na Rusi (Bystroń, 1938: 243); *Никон* (Skulina, 1974: 203), z gr. 'zwycięstwo' (Słownik, 1995: 97): *Nikonowice*, pust., ZL, XV; *Орест* (Czuczka, 2005: 419), z gr. 'góra' (Skrypnyk, 1986: 87): *Oryszkowce*, hus., ZH, XVI; *Пантелеймон* (Skrypnyk, 1986: 90) > *Панько*, z gr. 'łaskawy': *Pańkowce*, br., ZL, XIV; *Pantalicha*, trem., ZH, XVII; *Прокин* (Skrypnyk, 1986: 93), z gr. przed (czymś) uderzać (Słownik, 1995: s. 112): *Proniatyn*, tar., ZH, XVI; *Терентій* (Skrypnyk, 1986: 102), z gr. od łac. im. *Terentius* (Słownik, 1995: 128): *Teniatyńce* > *Poczapińce*, tar., ZH, XV; *Трифон* (Skrypnyk, 1986: 104), z gr. 'Bóg się ukazał' (Słownik, 1995: 129): *Trofanówka*, śniat., ZH, XVI. Wśród tych jest jedno żeńskie *Парасковія* (Skrypnyk, 1986: 172), z gr. 'piątek'; *Perenówka*, roh., ZH, XIX.

Będące zapożyczeniami z języka ukraińskiego, mające charakter kresowy: ukr. *Максим* (Skrypnyk, 1986: 74), pol. kres. *Maksym* (Malec, 1994: 277; (Słownik, 1965-87, t. 3: 369), z gr. 'wielki' (Słownik, 1995: 84): *Maksymówka*, dol., ZL, XVI; *Maksymiec*, nadw., ZH, XIX. Imię Maksym nosili m.in. ojciec kościoła wschodniego św. Maksym Wyznawca, pisarze Maksym Gorki i Maksym Rylski (Grzenia, 2004: 223); ukr. *Нестор* (Skrypnyk, 1986: 81), spolonizowane *Nieścior* (Słownik, 1992-1994, t. 6: 576], z gr. 'ten, który powrócił na ojcowiznę' (Słownik, 1995: 97): *Nesterowce*, zb., ZL, XIX.

Imiona na Ukrainie nieużywane, zachodniochrześcijańskie: *Albin* (Malec, 1994: 177), z łac. 'biały' (Słownik, 1995: 6): *Olbin* < *Ubinie*, kam., ZL, XV; w Polsce *Alfred* znane od XIX w.

(Bystroń, 1938: 110; Grzenia, 2004: 45) > ukr. *Альфред* (Skrypnyk, 1986: 37), z ang. 'mądrość elfa' (Skrypnyk, 1986: 37): *Alfredówka*, przm., ZL, XIX; *Bietko* < *Bietran* MalecI, s. 200, z stwniem. 'jasny' (Słownik, 1995: 23): *Bitków*, nadw., ZH, XVI; *Jacek* (Malec, 1994: 87): *Jackowce* zb., ZL, XVI; *Jaktor* SSNO t. 2, s. 277: *Jaktorów*, przm., ZL, XV; *Odono < *Odon*, *Odo* (Malec, 1994: 296), z stwniem. 'dziedzictwo, majątek' (Słownik, 1995: 99): *Udnów*, nest., ZL, XIV.

Wśród imion zachodniochrześcijańskich będące zapożyczeniami w języku ukraińskim są: *Kondrat* (Słownik, t. 3: 69), (> ukr. *Кондрат* > *Кіндрат* Skrypnyk, 1986: 69; Red'ko, 1966: 22), z stwniem. 'odważny, dzielny' (Słownik, 1995: 72): *Kondratów*, zł., ZL, XV; *Kunaszów*, hal., ZH, XV; *Ludwik* > ukr. *Людвіг* (Skrypnyk, 1986: 73), z stwniem. 'sławny' (Słownik, 1995: s. 80): *Ludwikówka*, dol., ZL, XVI; *Ludwikówka*, dol., ZH, XIX; *Ludwikówka*, trem., ZH, XVI. Nazwy dzierżawcze z terenu byłej ziemi lwowskiej i halickiej pochodzące od imion chrześcijańskich (podstawowych i skróconych) zostały utworzone za pomocą następujących formantów: *-ówka* – 71: *Adamówka*, brz., ZL, XVI; *Albinówka*, śniat., ZH, XVIII; *Antonówka* < *Jajkowce*, żyd., ZL, XX; *Antonówka*, tłum., ZH, XVIII; *Augustówka*, mikoł., ZL, XVI; *Chlebówka*, boh., ZH, XVI; *Chomiakówka*, śniat., ZH, XV; *Eleonorówka* // *Łysa Góra*, hus., ZH, XIX; *Emilówka*, hus., ZH, XX; *Hannówka*, kos., ZH, XX; *Hawryłówka*, nadw., ZH, XVI; *Hrycówka*, trem., ZH, XVI; *Hryniówka*, boh., ZH, XVI; *Iwanikówka*, boh., ZH, XVI; *Iwaniwka* < *Janówka*, dol., ZL, XVI; *Iwaniwka* < *Janówka*, dol., ZL, XX; *Iwanówka*, podw., ZH, XVI; *Iwanówka*, trem., ZH, XVI; *Izidorówka*, żyd., ZL, XIX; *Jackówka*, tłum., ZH, XIX; *Jakówka*, tłum., ZH, XX; *Jakubówka*, hor., ZH, XVI; *Janówka* > *Pidhorodne*, tar., ZH, XVI; *Josypiwka* < *Józefówka*, zb., ZL, XIX; *Josypiwka* < *Józefówka*, zb., ZL, XX; *Józefówka*, roh., ZH, XX; *Józefówka*, koz., ZH, XX; *Juzówka*, tar., ZH, XVIII; *Jurkówka*, iw., ZH, XVI; *Justynówka*, brz., ZH, XX; *Konstantynówka*, tłum., ZH, XIV; *Kubajówka*, nadw., ZH, XIX; *Lesiówka*, boh., ZH, XVI; *Ludwikówka*, dol., ZH, XIX; *Ludwikówka*, trem., ZH, XVI; *Łazarówka*, mon., ZH, XVI; *Magdalówka*, podw., ZH, XVI; *Maksymówka*, dol., ZL, XVI; *Marianówka*, tar., ZH, XIX; *Markówka*, koł., ZH, XVI; *Martynówka*, bucz., ZH, XX; *Mateuszówka*, bucz., ZH, XIX; *Michałówka*, trem., ZH, XVI; *Michałówka* // *Tracz*, kos., ZH, XIX; *Mikołajówka*, bucz., ZH, XVI; *Moniłówka*, zb., ZL, XVI; *Oleniwka* < *Eleonorówka*, hus., ZH, XX; *Panasówka*, zb., ZL, XIX; *Panasówka*, podw., ZH, XVI; *Pawlikówka*, kał., ZH, XX; *Perenówka*, roh., ZH, XIX; *Romanówka*, żyd., ZL, XVI; *Romanówka*, tar., ZH, XVI; *Romanówka*, trem., ZH, XV; *Romaszówka*, czort., ZH, XVI; *Sawaluski*, mon., ZH, XVIII;

Semenówka, hor., ZH, XVI; Siemianówka, pust., ZL, XV; Sydoriwka < Izydorówka, żyd., ZL, XX; Stecówka, śniat., ZH, XVII; Stepaniwka, kał., ZH, XX; Stefaniwka, roh., ZH, XX; Szkindyrówka, brz., ZH, XX; Tarasiwka < Laszki Królewskie, przm., ZL, XX (pam.); Tarasiwka < Jackówka, tłum., ZH, XX; Tekłówka, hus., ZH, XIX; Tekłówka, podw., ZH, XIX; Teofilówka, trem., ZH, XX; Trofanówka, śniat., ZH, XVI; Wiktorówka, koz., ZL, XIX; **-ów** – 59: Andrianów, gród., ZL, XIV; Artasów, nest., ZL, XIV; Artyszczów, mikoł., ZL, XVI; Bertyszów < Bartoszków, żyd., ZL, XV; Bieniów, zł., ZL, XV; Bitków, nadw., ZH, XVI; Chodorów < Chodorostaw, żyd., ZL, XVI; Chreniów, kam., ZL, XIV; Cuniów < Czuniów, gród., ZL, XV; **Chodaczków Mały** < **Chodaczków, tar.**, ZH, XV; Chomiakówka, iw., ZH, XVI; Dawidów, pust., ZL, XIV; Demianów, hal., ZH, XV; Demidów, żyd., ZL, XVI; Denysów, koz., ZH, XVIII; **Haniów, koł.**, ZH, XIX; **Harasymów, tłum.**, ZH, XV; Helenków, koz., ZL, XVI; Hermanów, pust., ZL, XIV; Hlibów, hus., ZH, XV; Hrehorów, mon., ZH, XV; Hrehorów, roh., ZL, XIV; Isaków, tłum., ZH, XV; Iszczków, koz., ZH, XV; Iwaczów, żyd., ZL, XIX; Jakimów, kam., ZL, XV; Jaktorów, kam., ZL, XV; Jakubów, dol., ZL, XVI; Janów, trem., ZH, XV; Iwano-Frankowe < Janów, jaw., ZL, XV; Kosteniów, przm., ZL, XVI; Kościejów, nest., ZL, XIV; Kunaszów, hal., ZH, XV; Lecówka < Leców, roż., ZL, XVI; Lwów, pust., ZL, XIII; **Martynów Stary** < **Martynów, hal.**, ZH, XV; Mycie < Matyjów, roh., ZL, XV; **Michalków, koł.**, ZH, XV; Mikłaszów, pust., ZL, XV; **Mikołajów, mikoł.**, ZL, XVI (pam.); Mikołajów, pust., ZL, XVI; **Nastasów, tar.**, ZH, XVI; **Odnów, nest.**, ZL, XIV; Oleszków, śniat., ZH, XV; Oleszów, tłum., ZH, XV; Petryków, tar., ZH, XV; Petryłów, tłum., ZH, XV; Piotrów, tłum., ZH, XV; Reniów < Roniów, zb., ZL, XVI; Romanów, przm., ZL, XV; Romanów > Romanowe Sioło, zbar., ZH, XVI; Semenów, trem., ZH, XV; Szaniów, pust., ZL, XV; Szczepanów, koz., ZH, XVI; Tudorów, hus., ZH, XV; Wasylów, woj. iw., ZH, XIII, zag.; Wiktorów Dolny < Wiktorów, hal., ZH, XVI; Zaszków, nest., ZL, XIV; Zaszków, zł., ZL, XV; **-in // -yn** – 15: Chlebiczyn Leśny < Chlebiczyn, koł., ZH, XV; Chlebiczyn Polny < Chlebiczyn, śniat., ZH, XVI; **Chomczyn, kos.**, ZH, XVI; Horpin, kam., ZL, XIV; Jahidnia < Jagonia < Jagunin, kam., ZL, XIX; Janczyn, przm., ZL, XV; Leontyn, brz., ZH, XX; **Nastaszczyn, hal.**, ZH, XV; Mikuliczyn, nadw., ZH, XVI; **Ubinie** < Olbin, kam., ZL, XV; **Olesin, koz.**, ZL, XIX; Oleszczyn, tłum., ZH, XVII; **Proniatyn, tar.**, ZH, XVI; Rublin, bucz., ZH, XX; **Wasiuczyn, roh.**, ZL, XV; **-owa** – 7: Hryniawa < Hryniowa, wierch., ZH, XVI; Lewentowa, mon. ZH, XX; **Maniawa** < *Maniowa, boh., ZH, XVI; **Markowa, boh.**, ZH, XV; **Markowa, mon.**, ZH, XV; Rafajłowa, nadw., ZH, XVI; **Stecowa**, śniat., ZH, XV; **-je** – 5: Danilcze, roh., XVI, ZL; **Jaremcze, nadw.**, ZH,

XVIII; Michalcze, hor., ZH, XV; **Ostapie**, podw., ZH, XVI; **Pawelcze, iw.**, ZH, XVI; **- równe imionom** – 4: **Dora**, nadw., ZH, XVI; Mytko // Dmytrze, pust., ZL, XV; Hawrylak, tłum., ZH, XVI; **-ja** – 2: **Olesza, mon.**, ZH, XV; **Olesza, tłum.**, ZH, XIII; **Pantalicha**, trem., ZH, XIX; **-iwske** – 1: **Seńkiwske**, wierch., ZH, XX; **-ynia** – 1: **Gerynia**, dol., ZL, XVI; **-anka** – 1: **Petranka**, roż., ZH, XVI; **Różanka, kam.**, ZL, XIX; **-awa** – 1: **Bieniawa**, trem., ZH, XVIII; **-ec** – 1: **Maksymiec**, nadw., ZH, XIX; **-owe** – 1: Iwano-Frankowe < Janów, jaw., ZL, XX.

Nazwy patronimiczne od imion chrześcijańskich (podstawowych i skróconych) w ziemi lwowskiej i halickiej zostały utworzone przez następujące formanty: **-owce** – 33: **Abramowce**, koł., ZH, XV, zag.; **Bieńkowce**, roh., ZL, XV; **Daniłowce**, zb., ZL, XVI; **Demeszkowce**, hal., ZH, XIV; **Fatowce**, koł., ZH, XVI; **Hanowce** < Hańowce, żyd., ZL, XV; **Hanowce**, hal., ZH, XV; **Hanuszowce**, hal., ZH, XV; **Hańkowce**, śniat., ZH, XVI; **Heszoniowce**, śniat., ZH, XV, zag.; **Hryniowce**, tłum., ZH, XV; Iwanowce > **Iwanówka**, koł., ZH, XVI; **Iwanowce**, żyd., ZL, XVI; **Jurowce**, koł., ZH, XV, zag.; **Juszkowce**, żyd., ZL, XV; **Machnowce**, zł., ZL, XVI; **Markowce**, iw., ZH, XV; **Matyjowce**, koł., ZH, XV; Michałowce // Podmichałowce, roh., ZL, XV; **Moszkowce**, kał., ZH, XV; **Nesterowce**, zb., ZL, XIX; **Ochrymowce**, koł., ZH, XVI, zag.; **Oryszkowce**, żyd., ZL, XVII [matr.]; **Oryszkowce**, hus., ZH, XVI; **Ostapkowce**, hor., ZH, XIV; **Ostaszowce**, zb., ZL, XVI; **Pańkowce**, br., ZL, XI; **Siemakowce**, hor., ZH, XV; **Siemakowce**, koł., ZH, XV; **Siemakowce**, czort., ZH, XVI; **Siemiakowce**, hor., ZH, XVI, zag.; **Siemikowce**, trem., ZH, XV; **Tomaszowce**, kał., ZH, XV; **-ice// -yce** – 8: **Chlebowice Świrskie** < **Chlebowice** < Hlebowice, pust., ZL, XV; **Chlebowice Wielkie** < **Chlebowice** < Hlebowice, pust., ZL, XV; **Dmytrowice**, pust., ZL, XIV; **Jakimczyce**, gród., ZL, XV; **Katerynice**, roh., ZL, XV; **Malczyce**, jaw., ZL, XV; Michończyce // Dmytrze, pust., ZL, XV; **Olenczyce**, pust., ZL, XV; **-ińce // -yńce** – 8: **Balińce**, śniat., ZH, XV; **Hałuszyńce**, podw., ZH, XVI; **Kupczyńce**, koz., ZH, XV; **Mikulińce**, trem., ZH, XII; **Mikulińce**, śniat., ZH, XV; **Mykietyńce**, kos., ZH, XIV; **Mykietyńce**, iw., ZH, XVI; Teniatyńce > **Poczapińce**, tar., ZH, XV; **-icze// -ycze** – 5: **Balicze Podrózne** < Balicze, str., ZL, XV; **Juseptycze**, str., ZL, XV; **Olenczyce**, Pokucie, ZH, XV, zag.; **Pałahicze**, tłum., ZH, XIII; **Pietrycze**, busk., ZL, XV; **-owice** – 4: Juśkowice < **Jastkowice**, zł., ZL, XVI; **Jelechowice**, zł., ZL, XV; **Nikonowice**, pust., ZL, XV; **Zaszkowice**, gród., ZL, XIV; **-owiczi** – 1: **Paniowyczi**, brz., ZH, XX; **-cze** – 1: **Demycze** < Demitrcze, śniat., ZH, XVI.

Podsumowanie. Toponimia ziemi lwowskiej i halickiej oparta na podstawach chrześcijańskich

dotyczy przede wszystkim nazw dzierżawczych i patronimicznych. Do najczęściej używanych imion chrześcijańskim na omawianym terenie należą: *Jakub, Jan, Michał, Mikołaj, Piotr, Semen, Stefan i Tomasz*. Odosobowe podstawy pochodzenia chrześcijańskiego bywały adaptowane według różnych zasad językowych ukraińskich i polskich. Istniały też takie imiona, które w Polsce czy na Ukrainie były nieużywane lub stanowiły swoiste zapożyczenia.

W ten sposób wyróżniamy tu dwie grupy nazw. Pierwsza wiąże się z nazwami o cechach ukraińskich, druga z toponimami o cechach polskich, która na obszarze omawianych ziem manifestuje się wyraźnie od 2. połowy wieku XIV. Przykładowo stwierdza się obecność następujących toponimów tego rodzaju w ziemi lwowskiej: *Jakubów*, dol., XVI; *Janów*, jaw., XV; *Helenków*, koz., XVI; *Józefówka*, zb., XIX i ziemi halickiej: *Jakubówka*, hor., XVI; *Janów* > *Dołyna*, trem., XV; *Mateuszówka*, bucz., XIX; *Szczepanów*, koz., XVI.

Te można skonfrontować z nomenklaturą o cechach językowych ukraińskich. Mogą to być antropimiony wywodzące się z tego samego pnia co zachodniochrześcijańskie, ale odrębne pod względem fonetycznym i morfologicznym (*Ivan – Jan*) lub wyłącznie albo przeważnie używane na gruncie ukraińskim (*Vasyl, Denis, Artemej, Pantalej* itd.). Przykładowo stwierdza się obecność takich w ziemi lwowskiej: *Artasów*, gród., XIV; *Dmytrowice*, pust., XIV; *Horpin*, kam., XIV; *Kosteniów*, przem., XVI; *Nikonowice*, pust., XV i ziemi halickiej: *Demianów*, hal., XVI; *Harasymów*, tłum., XV; *Hawryłówka*, nadw., XVI; *Iwanówka*, podw., XVI; *Matyjowce*, koł., XV; *Nastaszczyn*, hal., XV; *Panasówka*, podw., XVI.

Bibliografia

Bystroń J. Księga imion w Polsce używanych. Warszawa, 1938. **Czapla A.** Nazwy historycznej ziemi halickiej. Lublin, 2018. **Czapla A.** Nazwy miejscowości historycznej ziemi lwowskiej, Lublin 2011. **Czuczka P.** Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник, Львів 2005. **Fros H., Sowa F.** Księga imion świętych. T. 1-4. Kraków, 1997-2000. **Grzenia J.** Słownik imion. Warszawa, 2004. **Грінченко Б. Д.** Словар української мови. Т. 4. Київ, 1909. **Malec M.** Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce. Kraków, 1994. **Polskie** nazwy własne. Encyklopedia / red. E. Rzetelska-Feleszko. Warszawa-Kraków, 1998. **Red'ko J. K.** Сучасні українські прізвища. Київ, 1966. **Słownik** etymologiczno-motywacyjny staropolskich nazw osobowych, Cz. 2: Nazwy pochodzenia chrześcijańskiego / oprac. M. Malec. Kraków, 1995. **Skrypnik L. H., Dzijatkivska N. P.** Własni imena ljudej. Kijów, 1986. **Skulina T.** Staroruskie imiennictwo osobowe. PO, t. 1-2. 1974. **Słownik** nazwisk współcześnie w Polsce używanych / wydał K. Rymut t. 1-10. Kraków, 1992-1994.

Słownik staropolskich nazw osobowych / red. W. Taszycki. T. 1-7. Wrocław, 1965-1987. **Szulowska W.** Imiennictwo dawnej ziemi halickiej i lwowskiej, Warszawa, 1992.

References

Bystroń, J. (1938). *Księga imion w Polsce używanych*. Warszawa. **Czapla, A.** (2018). *Nazwy historycznej ziemi halickiej*. Lublin. **Czapla, A.** (2011). *Nazwy miejscowości historycznej ziemi lwowskiej*. Lublin. **Chuchka, P.** (2005). *Prizvyshcha zakarpatskykh ukrainsiv. Ictoryko-etymolohichnyi clovnyk [The names of Transcarpathian Ukrainians. Ithorico-etymological dictionary]*, Lviv [in Ukrainian]. **Fros, H., Sowa, F.** (1997-2000). *Księga imion świętych*. T. 1-4. Kraków. **Grzenia, J.** (2004). *Słownik imion*. Warszawa. **Hrinchenko, B. D.** (1909). *Slovar ukraïnskoï movy [Dictionary of the Ukrainian language]*. (Vol. 4). Kyiv [in Ukrainian]. **Malec, M.** (1994). *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*. Kraków, 1994. **Rzetelska-Feleszko, E.** (Ed.). (1998). *Polskie nazwy własne. Encyklopedia*. Warszawa-Kraków. **Red'ko, Yu. K.** (1996). *Cuchasni ukraïnski prizvyshcha [Modern Ukrainian surnames]*. Kyiv [in Ukrainian]. **Malec, M.** (Ed.). (1995). **Słownik etymologiczno-motywacyjny staropolskich nazw osobowych. Cz. 2: Nazwy pochodzenia chrześcijańskiego**. Kraków. **Skrypnik, L. H., Dziatkivska, N. P.** (1986). *Vlasni imena ljudei [First names of people]*. Kyiv [in Ukrainian]. **Skulina, T.** (1974). *Staroruskie imiennictwo osobowe*. PO, t. 1-2. **Rymut, K.** (Ed.). (1992-1994). **Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych**. t. 1-10. Kraków. **Taszycki, W.** (Ed.). (1965-1987). **Słownik staropolskich nazw osobowych**. T. 1-7. Wrocław. **Szulowska, W.** (1992). *Imiennictwo dawnej ziemi halickiej i lwowskiej*, Warszawa.

Skróty powiatów na Ukrainie i ziem byłej Polski:

boh. – bohorodczański	mon. – monasterczański
br. – brodzki	nadw. – nadwórniański
brz. – brzeżański	nest. – nesterowski
bucz. – buczacki	podw. – podwołoczyski
busk. – buski	przem. – przemysłański
czort. – czortowski	pust. – pustomycki
dol. – doliński	roh. – rohatyński
gród. – gródecki	roź. – roźniatowski
hal. – halicki	str. – stryjcki
hor. – horodeński	śniat. – śniatyński
hus. – husiatyński	tar. – tarnopolski
iw. – iwanofrankowski	tłum. – tłumacki
jaw. – jaworowski	trem. – trembowelski
kał. – kałuski	wierch. – wierchowyański
kam. – kamionecki	zb. – zborowski
koł. – kołomyjski	zł. – złoczowski
koz. – kozowski	żyd. – żydaczowski
mikoł. – mikołajowski	ZH – ziemia halicka
	ZL – ziemia lwowska